

מֵאָרֶץ מִדֶּה וּרְחֹבָה מִנִּי יָם, הִכִּי שָׁבַח דִּילְכוּ וּלְכֹן כְּדוּגְמַת
 מֵה שְׁנֵאמַר בְּתוֹרָה 'אֲרוּכָה מֵאָרֶץ מִדֶּה וּרְחֹבָה מִנִּי יָם', כִּךְ הוּא הִשְׁבַּח שְׁלָכֶם שֶׁהוּא גְדוֹל
 מְאֹד. אֲבָל יִתְקַיֵּים בָּכוּ, מֵה דְאַתְקַיֵּים בִּי, דְּחֲדִינָא
 בִּיקְרָא דְאַהֲרֹן אָחִי אֲמַנִם אֲנִי מִבְּרַךְ אוֹתְכֶם שִׁיתְקַיֵּים בְּכֶם מֵה שֶׁהִתְקַיֵּים בִּי,
 [קטא] מֵאַחַר שֶׁשְּׁמַחְתִּי בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל אֶהְרֹן אָחִי וְהוּא שִׁמַּח בִּי, כְּפֹמָה דְּאוֹקְמוּהָ,
 הֵלֵב שְׁשִׁמַּח בְּגִדְלָת אָחִיו, יִלְבֹּשׁ אוֹרִים וְתַמִּים וְכִמוּ
 שְׁבִיאָרוֹ חו"ל [קטב] שֶׁהֵלֵב שְׁשִׁמַּח בְּגִדְלָת אָחִיו שֶׁהוּא אֶהְרֹן שְׁשִׁמַּח בְּגִדְלָת מֹשֶׁה אִזְ הוּא
 יִלְבֹּשׁ אוֹרִים וְתוֹמִים, וְלִכְּן אֲנִי שִׁמַּח בְּגִדְלָתְכֶם כֶּשֶׁם שֶׁאַתֶּם שִׁמַּחִים בִּי.

בְּשַׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים נַעֲשֶׂה יַחְדָּר זו"ן הַגְּדוֹלִים בְּמוֹסָף, וּבַחֹל יֵשׁ יַחְדָּר זו"ן
 הַקְּטָנִים יַעֲקֹב וְרַחֵל

וְתִנָּאִין וְאַמּוֹרָאִין, כָּל מוֹסָפִין דְּשַׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים,
 כָּל מוֹסָף דְּאַמְרִינֵן בִּיה פֶּתֶר, מֵהֶכָּא
 אֲשֶׁתְּמוֹדְעִין וְאִמֵּר הָרַעִיָּא מֵהֵימְנָא לְנִשְׁמוֹת הַתְּנַאִים וְהָאִמּוֹרָאִים, שֶׁהִנֵּה כָּל

הַמוֹסָפִים שֶׁל הַשַּׁבְתוֹת וְהַיָּמִים טוֹבִים וְכֵן כָּל שָׂאֵר תְּפִילוֹת מוֹסָף שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים בָּהֶם קְדוּשַׁת
 כְּתָר, מִזֶּה הַפְּסוֹק שֶׁל 'כִּיְהוּה אֱלֹהֵינוּ' נוֹדְעִים סוּדוֹתֵיהֶם, דִּהֵינֵי שֶׁמִּכָּאֵן לּוֹמְדִים שְׁמִתוֹסָף

אור הרשב"י

לְבַנו שְׁלָם זֶה עִם זֶה וְלָכֶם כִּךְ תִּהְיוּ אַתֶּם.
 [קטב] כְּדֵאִיתָא בְּשִׁמּוֹת רַבָּה, פְּרַשְׁתָּ שְׁמוֹת
 פְּרַשָּׁה ג' וְרַאךְ וְשִׁמַּח בְּלָבוֹ, א"ר שְׁמַעוֹן ב"ר
 יוֹסִי הֵלֵב שְׁשִׁמַּח בְּגִדְלָת אָחִיו יִלְבֹּשׁ אוֹרִים
 וְתוֹמִים שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת כח) וְהָיוּ עַל לֵב אֶהְרֹן.

[קטא] וְכָתַב הַזִּכְרָה לַחַיִּים שֶׁאִפְשָׁר שְׁבִרְךְ
 אוֹתָם שִׁיְהִיָּה לֵבָם שְׁלָם זֶה עִם זֶה וְלֹא יִהְיוּ
 כְּתַלְמוּדֵי רַבִּי עֲקִיבָא ח"ו, אֵלֹא יִהְיֶה לֵבָם
 שִׁמַּח זֶה עִם זֶה כְּמוֹ שֶׁאֲנִי שִׁמַּחְתִּי עַל גְּדוּלַת
 אָחִי אֶהְרֹן מִכָּח שֶׁהוּא שִׁמַּח בְּגִדְלָתִי וְהִיא

הַלִּימוּד הַיּוֹמִי

לַע"נ שְׁמַעוֹן שְׁלֹם בֶּן בְּרוּרִיָּה ז"ל

להם תוספת נר"ן, אמנם בר"ח התוספת הוא מועט וגם כי הוא בשעת המוסף בלבד (חמדת ימים). וְכָל צִלּוֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל, רִיחָא דְלָהוֹן, פְּרִיחָא (שיר השירים ג) דְּמֹר וּלְבוֹנָה וְכָל אַבְקַת רוּחַ, בְּשָׂאֵר יוֹמֵיךָ והנה כל תפילות ישראל בימות החול ריחם חשוב לפני הקב"ה כמו הריח של מור ולבונה וכל אבקת רוחל, דהיינו שריחם עולה לפניו בסוד מ"ן כריח הניחוח של הקטורת ועי"כ נעשה הייחוד של יעקו"ר בשים שלום. אֲבָל בְּשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, חָשִׁיב עָלֶיךָ מְכַל מִינֵי בְשָׁמִים אמנם בשבתות ובימים טובים המ"ן העולה מהתפילה חשוב לפניו יותר מכל מיני בשמים, דהיינו שמכוח המ"ן העולה מזו התפילה נעשה ייחוד זו"ן הגדולים בכתר דמוסף, ולכן הוא מעולה יותר מהמ"ן של תפילות החול שאז יש ייחוד רק בזו"ן הקטנים שהם יעקו"ר.

בשבתות וימים טובים בטל כח המקטרג, והתפילה עולה ומתקבלת
בְּגִין דְּבִיּוֹמֵיךָ טָבִין, סְלָקִין מְכַל אַבְקַת רוּחַ, דְּאִתְּמַר
בֵּיהּ, (בראשית לב) וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ והנה תפילות השבתות והימים
טובים מעלתם גדולה, מאחר שבימים טובים עולים התפילות מכל אבקת רוחל, וסוד האבק
הוא מש"כ ו'יאבק איש עמו', דהיינו שהתפילות עולות למעלה מסוד האבק של הסמא"ל,
מאחר שאז בטל כח המקטרג מהתפילה, ואז התפילה היא למעלה משליטת החיצונים
(רמ"ק). דְּצִלּוֹתָא דְּאִיהִי פְּגִימָה, אִתְּאַבֶּק עִמָּה סְמָאֵל,
לְאַנְחָא עִמָּה בְּהִחוּא פְּגִימוֹ דְּעִבִּירָה, בְּהִחוּא אַבֶּק דְּדָא
וְדָא סְלִיק עַד שְׁמִיָּא והנה כאשר האדם מתפלל תפילה פגומה אז מתאבק עם

התפילה הסמא"ל בכדי לערוך עימה מלחמה, שלא תעלה למעלה מכח איזו פגם עבירה שנאחו בתפילה, ולכן ע"י אותו האבק של הסמא"ל ושל יעקב הנלחם עמו [קסג] עולה התפילה עד השמים.

אבק יעקב עולה למעלה בכדי ללמד זכות על התפילה

אַבְקֵי יַעֲקֹב, לְאוֹלָפָא זְכוֹתָא עַל צְלוֹתָא כי הנה אבק יעקב עולה למעלה בכדי ללמד זכות על התפילה, **בְּכֹמָה מִשְׁרִיין** **דְּחוּבִין** (ד"א דְּזַבְנוֹן) **דְּאִינוֹן** (ס"א חִילִין) **חֲבִילִין וּמִשְׁרִיין**, **דְּמַתְּכַנְשִׁין עִמֶּיהָ, לְאוֹלָפָא זְכוֹתָא** יחד עם כמה מחנות של זכויות של אותו האדם, שהם חבילות ומחנות שנאספים עם האבק הזה בכדי ללמד זכות על התפילה. **וְאַבְקֵי דְּרָגָא דְּסַמְאֵל, סָלִיק בְּכֹמָה מִשְׁרִיין** **דְּחוּבִין, לְאוֹלָפָא חוּבִין עָלֶיהָ** וזה האבק של מדרגת הסמא"ל עולה בכמה מחנות של חובה בכדי ללמד חובה על התפילה, **וְדָא צְלוֹתָא דְּעֶרְבִית, דְּאַקְרִי סָלַם דְּיַעֲקֹב** והוא סוד תפילת ערבית הנקראת סולם יעקב, דהיינו שתפילת ערבית היא בסוד השכינה הנתונה בין הקלי', ומשום כך בה הוא סוד המלחמה עם הסט"א.

אור הרשב"י

[קסג] דהיינו שיעקב אבינו מריח את ריח משרו של עשו (דמשק אליעזר). התפילה מגן עדן ובזה הוא מציל את התפילה

הלימוד היומי

לע"נ שמעון שלום בן ברוריה ז"ל

על תפילת ערבית נאמר מלאכי אלהים עולים ויורדים בו – מלאכים זכויות

ומלאכי חובה זה כנגד זה

דְּבָרָה (בראשית כח) **וַהֲנִי מְלָאכִי אֱלֹהִים עָלַי וַיֵּרְדּוּ בִּי.**

אֵלַי דְּסֻלְקִין חוּבִין, וְנִחֲתִין זְכוּוֹן תְּחוּתֵייהוּ,
וְאֵלַי סֻלְקִין זְכוּוֹן, וְנִחֲתִין חוּבִין תְּחוּתֵייהוּ ובזו תפילת ערבית

נאמר 'והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו', דהיינו שעולים אלו מלאכי הסמא"ל בכדי

ללמד חובה ויורדים אלו מלאכי הזכויות תחתיהם, וכן עולים מלאכי הזכויות בכדי ללמד

זכות עת התפילה ויורדים כנגדם מלאכי חובה בכדי ללמד חובה על התפילה.

וּמִשְׁפִּילִין לֹון בְּכַמָּה קָרְבִין דְּאֵינוֹן מְאִירֵי תְּרִיסִין,

בְּמִלְחַמָּתָהּ שֶׁל תוֹרָה אמנם אח"כ מלאכי הזכויות משפילים את מלאכי

החובה בכמה מלחמות, מכח בעלי המגינים שהם החכמים הנלחמים במלחמתה של תורה,

עַד דִּישְׁתַּמַּע קָרְבָּא לְטוּרִין רַבְרַבִּין, דְּאֵינוֹן אֲבָרְהָם

יִצְחָק וְיַעֲקֹב עד שנשמע קול מלחמתן לאלו ההרים הגדולים שהם אברהם יצחק

ויעקב, ובכוחם נוצחים מלאכי הזכויות את מלאכי החובה, **הִנָּה הוּא דְּכָתִיב,**

שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְהוָה. רִיב דְּעֻלּוֹתָא. רִיב

דְּאוּרֵייתָא (מיכה ו) **וזהו מש"כ בפסוק שמעו הרים את ריב ה', דהיינו שהם שומעים את ריב**

מלחמת תפילת ערבית, ואת ריב מלחמת התורה שנלחמת בעבורה ובה הם מסייעים אותם.

וְהָאֵי קָרְבָּא דְּעֻלּוֹתָא דְּעֶרְבִית, עַד עֲלֹת הַשַּׁחַר וזו

המלחמה של תפילת ערבית הוא עד עמוד השחר. **דְּרַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹקְמָה,**

עַד עֲלֹת הַשַּׁחַר. דְּתַפִּלַּת עֶרְבִית זְמוּנָה כָּל הַלַּיְלָה,

הלימוד היומי

לע"נ שמעון שלום בן ברוריה ז"ל